

LEMBRANDO ABRENTE

Rubén García

A piques case dos trinta anos da I Mostra de Teatro de Abrente é tempo para facer unha reflexión sobre qué foi o que fixo que un pobo das características de Ribadavia, que viviu as represións e rancores da Guerra Civil, e no que para a mocidade a única alternativa de ocio que había era a OJE e os seus campamentos —e xa a mediados dos sesenta os famosos guateques—, chegasemos a crear un movemento cultural tan forte e con tanta repercusión. Pois que tivemos a gran sorte de que apareceron tres cregos dos chamados naquela “europeos”, que nos espabilaron a todos e nos abriron os ollos de xeito moi intelixente, aglutinando a mocidade de todos os sectores sociais, implicándonos en todo tipo de actividades: musicais, teatrais, cine... e o que foi máis importante, “os coloquios” despois de cada actividade, cousa descoñecida naqueles anos e que para moitos de nós serviu para tomar conciencia de como vivíamos e de como tiñamos que actuar.

Estes cregos foron expulsados de Ribadavia, e por primeira vez dende a Guerra Civil, o pobo de Ribadavia, saíu á rúa en manifestación a pesar do forte dispositivo da Benemérita.

A partir da marcha dos tres cregos “progres”, formamos a Agrupación Cultural Abrente, unha agrupación cultural como moitas outras que timidamente se ían creando ó longo do noso país que non acadaba de espertar da longa noite de pedra e que açadaron unha caraxe e implantación na sociedade, cada vez máis forte, e nas que se realizaban actividades diversas; pero nesta ocurréusenos, no ano 1973, organizar a I Mostra de Teatro Galego e un Concurso de Textos Teatrais en Galego. Era unha ousadía porque o Teatro Galego neses anos a penas existía, pero nós seguimos adiante.

Este foi o punto de saída do teatro galego contemporáneo, o acontecemento de maior transcendencia do noso teatro, que tería continuidade en oito mostras históricas, instituíndose Ribadavia na Vila máis importante de Galicia como vila pioneira na dinamización teatral de Galicia, naqueles anos de inexistencia do noso teatro, de subsistencia material, dun teatro rudo pero con moitas ganas de vivir.

Ribadavia consolídase como capital teatral de Galicia. Inventando ano tras ano un teatro sen profesión, sen público e sen cartos. Sendo un referente para coñecer e estudiar o desenvolvemento do noso teatro e a evolución da nosa dramaturxia.

As Mostras foron o resultado dun progreso democrático. A presencia da censura en moitos dos espectáculos non impidiu que aquelas chegassen a ser un lugar de encontro e camiño de creación.

Esta fermosa montaxe durou case unha década e o seu espírito prosegue na súa nova andaina coa Mostra Internacio-

nal de Teatro como unha apertura de Galicia ó mundo de todos os teatros.

As Mostras de Abrente foron unha inxección ó rexurdir do noso país no aspecto cultural, social e político. Foron unha defensa clara da lingua e da nacionalidade, colaborando no desenvolvemento da literatura dramática galega.

Nunha vila como Ribadavia, a influencia do Maio francés, a Primavera de Praga ou os movementos contraculturais que estaban a xurdir en América, eran percibidos por unha minoría tan pequena, que pouco podía facer pensar que isto puidese levarnos a crear un movemento cultural tan forte, con tanta repercusión e cuns criterios políticos elementais; estou convencido, despois de trinta anos, que nos miolos de ningún de nós se podía imaxinar tal cousa.

No anecdótico gustaríame lembrar o inxenuos que éramos naqueles anos, cando íamos organizar a I Mostra de Teatro Galego, pois entre as moitas actividades que faciamos para recadar fondos: discoteca, venda de libros, exposicións, bar, etc, fixemos un espectáculo teatral en castelán *La pancarta*, de Jorge Díaz, como se tal cousa. Non tiñamos unha postura ideolóxica en defensa da lingua. As contradiccións estaban a flor de pel, pero eran tantas as ganas de espertar, de aprender, que non nos parabamos a pensar no que estábamos a facer.

Percorremos Galicia enteira na busca de grupos de teatro cun descoñecemento moi forte do que no noso país estaba a agromar, éramos xentes sedentas de saber e de cultura.

Non podo deixar de lembrar a xentes que tiveron que ver con Abrente pola súa implicación dun xeito ou doutro: Enrique Alves Costa (Quiquiño), ou Moisés Pérez Coterillo, que a través das revistas que dirixía, *Pipirijaina* primeiro e despois *El Público*, deu a coñecer Abrente alén das nosas fron-

terias; así como Eduardo Blanco Amor; Carlos Casares e o seu panfleto na marcha dos cregos; o espectáculo *O velorio*, que foi un revulsivo no panorama teatral daqueles anos; e os actores Suso Medal, Canco, Pedro, a nosa amiga de Lebomende Marisa Soto; e, como non, a Chucho, Valentín e Conde de Corbal.

Si, as Mostras de Abrente morreron pero desexaría que este recordatorio nos servise para reflexionar se despois de trinta anos o noso teatro está normalizado, se é entendido como un servicio público. Aínda non existe en Galicia unha escola ou instituto oficial onde aquelas persoas interesadas en dedicarse ás diferentes especialidades teatrais teñan o seu centro de formación; seguimos co autodidactismo e o voluntarismo.

Coido que temos unha débeda pendente cos amigos que xa marcharon facer unha viaxe longa: non sei se a eles lles gustaría ver o que estamos a facer.